

Michal Škudrna

advokát,
Hartmann, Jellínek, Fráňa a partneři

Mediace má řadu výhod, a proto této možnosti ve své praxi využívám. Při rozhodování, zda se na mediátora obrátím, ale vždy pečlivě posuzuji konkrétní případ. Úspěšnost mediace závisí na typu sporu a ohotě stran předejít jeho řešení před soudem. Vždy je tak třeba zvážit všechny skutečnosti případu, aby mediace byla opravdu řešením vhodným a účelným, a to především s ohledem na preference a zájmy klienta.

V současné době již převážná část klientů o mediaci slyšela, respektive největšinou o tomto institutu jako o jednom z možných způsobů řešení sporů vědí. Nicméně stále se najde i zlomek těch, kteří o mediaci nikdy neslyšeli. Ti, kdo institut mediace neznají, pak často tento podle mého názoru velice rychlý a efektivní způsob řešení i vybraných sporů označují za jakousi „druhořadou“ možnost oproti klasickému soudnímu řízení.

Nejčastěji se setkávám s mediací ve sporech obchodních, ačkoliv například i v rodinných sporech vidím dostatek prostoru pro její využití. Zejména u rodinných sporů může soudní řízení a jeho celkový průběh nevratně narušit vztahy v rodině, jelikož od soudu vždy odejde jedna strana jako vítěz a druhá jako poražená, což se samozřejmě do rodinných vztahů negativně promítá.

Naopak pouze zřídka jsem se s mediací potkal ve sporech pracovněprávních, což však lze přičíst zejména samotné podstatě těchto sporů. Typicky se totiž jedná o neplatné výpovědi z pracovních poměrů, porušení povinností zaměstnanců a podobně, kde je možnost smírného řešení velmi obtížně dosažitelná, ne-li nemožná.

Pokud bych měl vyzdvihnout největší plusy mediace, mimo již zmíněné rychlosti a efektivity, pak to je i výše nákladů, které jsou oproti klasickému soudnímu řízení podstatně nižší.

Ivana Fára

podniková právnička,
Tesco Stores ČR

Osobně jsem se s mediací setkala několikrát. Poprvé to bylo ještě za studií v Německu při absolvování kurzu mediátora, kde jsem měla možnost sekundovat profesionálnímu mediátorovi při jeho práci. Následně zcela nedávno v soudenském sporu. Mediátor nařízený soudem vstoupil mezi strany v klasické situaci „*tvrzení proti tvrzení*“ na začátku pře, tedy v ideální dobu, působil na obě strany naprosto profesionálně, vnímal jejich potřeby a přednesl jim perspektivní řešení. Konflikt se podařilo úspěšně urovnat, strany vzájemně dohodnuté závazky i nadále plní, a dokonce se spolu naučily přijatelně komunikovat.

Mám za to, že role mediátora může být prospěšná, ale vždy za splnění určitých podmínek. V první řadě nelze nechat spor zajít příliš daleko. Mediátor by do něj neměl vstupovat po dlouhých měsících nebo letech neúspěšných jednání. Pokud do něj totiž vstoupí v okamžiku, kdy již žádná ze stran nemá vůli se dohodnout, je podle mého názoru mediace zbytečná, někdy z pohledu mediátora až neetická.

Mediátor musí být skvělý psycholog a musí hledat trvalé a perspektivní řešení. Pokud jsou tyto podmínky splněny, věřím, že strany sporu mohou ušetřit spoustu času a nákladů.

V naší společnosti se běžně setkáváme s časově náročnými obchodními jednáními, kdy se obě strany „*seknou*“, naštěstí se je zatím vždy podařilo úspěšně vyřešit bez zásahu nezávislé třetí strany. Mohu s čistým svědomím a hrdě říci, že často úspěšně plní v naší společnosti roli mediátora právní oddělení. Pokud bychom se setkali s případem hrozícího vleklého soudního sporu, zvažovala bych doporučení mediátora, který by oproti nákladnému a zdoluhavému soudnímu řízení měl být schopen urovnat spor v kratším časovém úseku.

Pavel Punčochář

soudce,
Obvodní soud pro Prahu 1

I když je zákon o mediaci účinný od roku 2012, jeho využití dosud nesplnilo očekávání. Podle mých zkušeností z menšího okresního soudu je problém v nedostatku zkušených mediátorů, respektive mediátorů vůbec. Nařídil jsem několik prvních setkání, která se většinou nesetkala s pochopením jak právních zástupců, tak účastníků řízení. Roli v tom hrála zejména otázka financí. Účastníci se neztotožnili s tím, že by se měli dostavit za mediátorem a za tuto službu ještě platit.

Ačkoliv mediace má řadu výhod, účastníci primárně slyší na otázku úspory – času i peněz. Domnívám se, že první setkání je postaveno na dvou zásadních otázkách – schopnosti soudce vyhodnotit vhodnost sporu k mediaci a schopnosti mediátora vysvětlit účastníkům výhody mediace.

Zároveň je také na mediátorech, aby přesvědčili soudce, že jsou schopni soudům ulevit od sporů, a to kvalifikovaně, tedy tak, že výsledek dohody bude pro soudce použitelný. Jde hlavně o vykonatelnost nebo určitost výroku či vymezení celého předmětu sporu. V rámci pracovní skupiny ministerstva spravedlnosti, jejímž jsem členem, to byla stěžejní témata.

V současné době působím v Praze, kde je situace podstatně lepší než na okresech. Přesto si dokážu představit užší formu komunikace mezi mediátorem a soudcem ve vztahu ke shora uvedenému. Zde však narážíme na povinnost mlčenlivosti podle § 9 zákona o mediaci.